

Innføringen av Helseplattformen har truet pasientsikkerheten

Riksrevisjonen og Trondheim kommunerevisjon 24.10.2024

Innføringen av Helseplattformen i Trondheim har truet pasientsikkerheten i kommunen, viser en ny rapport fra Trondheim kommunerevisjon. Og Riksrevisjonen mener innføringen har truet sikkerheten til pasienter i Midt-Norge.

Undersøkelsen til **kommunerevisjonen** avdekker at systemet er lite intuitivt og tidkrevende i bruk, at kostnadene blir høyere enn forventet og at samhandlingsgevinstene er betydelig redusert for kommunen, fordi fastlegene ikke bruker systemet.

Riksrevisjonen mener planleggingen og innføringen av Helseplattformen i Midt-Norge er sterkt kritikkverdig. Dette er Riksrevisjonens mest alvorlige kritikk. De bruker "sterkt kritikkverdig" sjelden, kun når de finner alvorlige svakheter, feil og mangler som kan få svært store konsekvenser for enkeltmennesker eller samfunnet.

Kommunerevisjonen har gjort flere urovekkende funn knyttet til pasientsikkerhet i innføringen av Helseplattformen. Systemet oppleves som lite intuitivt, komplekst og tidkrevende å bruke, og ansatte bruker mye tid på å lete etter informasjon.

Kommunerevisjonens rapport avdekker utfordringer med legemiddellistene, og en økning i medisinavvik etter at kommunen tok i bruk Helseplattformen. Det har hendt at pasienter ikke har fått den hjelpa de skal få, fordi gjøremål har forsvunnet fra arbeidslisten til de ansatte i hjemmetjenesten.

E-meldinger, henvisninger og brev som ikke har kommet fram til riktig mottaker har ført til at pasienter har fått forsinket oppstart av tjenester og helsehjelp.

Mange fastleger melder om at innføringen av Helseplattformen har ført til negative konsekvenser for deres pasienter. Fastleger rapporterer om dårligere informasjonsflyt mellom dem, sykehuset og kommunen.

Helseplattformen gir betydelige merkostnader for Trondheim kommune. De årlige driftskostnadene ligger på rundt 80 millioner kroner, inkludert kapitalkostnader. Dette er vesentlig høyere enn for de tidligere systemene. Det er også økonomisk risiko knyttet til hvor mange kommuner som kommer til å ta i bruk systemet. Kommunen har beregnet et potensial for gevinstrealisering til 80-100 millioner kroner, men gevinstene forventes først tatt ut fra og med 2025. Hvor store gevinster som faktisk kan realiseres, er usikkert.

Helseplattformen gir betydelige merkostnader for Trondheim kommune.

Kommunerevisjonen avdekker også at viktige innspill i sluttfasen av anskaffelsesprosessen, ikke ble tilstrekkelig utredet og vurdert. De fant også at testingen av systemet var begrenset og ikke avdekket viktige feil, at opplæringen av ansatte var for dårlig, og at flere oppfattet den som bortkastet. Dette mener de er kritikkverdig.

Risikoreduserende tiltak har ikke hatt god nok effekt, siden mange av risikoene har inntruffet. Viktige utfordringer ble ikke løftet høyt nok opp i beslutningsstrukturen, noe som førte til at de mest kritiske utfordringene ikke ble tatt tak i på et tidlig nok tidspunkt.

Det som skulle effektivisere arbeidshverdagen til leger og sykepleiere, har ifølge Riksrevisjonen blitt en tidstiv. Helseplattformen er lite brukervennlig og ineffektiv, og feil ved løsningen har truet pasientsikkerheten. I tillegg har innføringen blitt dyrere, og kostnadene fremover er usikre.

En viktig årsak til problemene er ifølge Riksrevisjonen at grunnlaget for valg av konsept var mangelfullt. I juni 2015 vedtok styret i Helse Midt-Norge å anskaffe et nytt journalsystem som skulle være felles for helsetjenestene i regionen. Helse Midt-Norge valgte å gå for ett, felles regionalt system.

Riksrevisjonens rapport viser at

- konseptvalget ikke ble kvalitetssikret eksternt
- de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å ha et eget regionalt system, ikke ble vurdert
- det var kjent at risikoen var svært høy, men det skulle løses med god planlegging og styring

En annen viktig årsak til problemene er svak styring. Selv om det var godt kjent at risikoen var svært høy, har ikke Helse Midt-Norge gjort nok for å håndtere risikoen. Mange aktører har vært involvert i utviklingen av Helseplattformen. Beslutningene har ikke vært godt nok koordinert. Dette har bidratt til å gjøre Helseplattformen vanskelig å bruke og dyrt å utvikle og drifte.

Forberedelser, utvikling og innføring av Helseplattformen på sykehus, i kommuner og hos fastleger er så langt anslått til å koste 6,7 milliarder kroner, og kostnadene fremover er usikre. Det kan få konsekvenser for andre helsetjenester. De fremtidige kostnadene avhenger også av hvor mange aktører som velger å ta i bruk Helseplattformen.

Hvis Helseplattformen skal være til nytte for samfunnet, er det ifølge Riksrevisjonen helt avgjørende at systemet blir enklere å bruke for de ansatte. De anbefaler også at departementet, Helse Midt-Norge og kommunene legger til rette for størst mulig oppslutning om Helseplattformen fra kommuner, fastleger og avtalespesialister for å få god informasjonsflyt om pasientene.